I-ខុទ្ទកាល័យព្រះមហាក្សត្រ

១-ព្រះរាជក្រម

ព្រះរាជក្រម ជស/រកម/១១៩៧/០៧

យើង

ព្រះបាទសម្តេចព្រះ នរោត្តម សីហនុ

រាជហរិវង្ស ឧភតោសុជាត ជិសុទ្ធពង្ស អគ្គមហាបុរសរតន៍ និករោត្តម

ធម្មិកមហារាជាធិរាជ បរមនាថ បរមបពិត្រ

ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជាធិបតី

✧ ✧ ✧ ✧ ✧

-បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

-បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យ ចុះថ្ងៃទី០១ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ១៩៩៣ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

-បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ ០២ នស.៩៤ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៩៤ ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តិទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី

-បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស.រកត.១០៩៤.៩០ ចុះថ្ងៃទី៣១ ខែតុលា ឆ្នាំ១៩៩៤ ស្តីពីការ កែសំរួល សមាសភាពរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

-បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខជស.រកត.០៨៩៧.១៤៧ ចុះថ្ងៃទី៧ ខែសីហា ឆ្នាំ១៩៩៧ ស្តីពីការ កែសំរួលសមាសភាពរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

-បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស.រកម.០១៩៦.០៨ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៦ ស្តីពីការ បង្កើតក្រសួងមហាផ្ទៃ

-តាមសេចក្តីក្រាបបង្គំទូលស្នើសុំអំពីឯកឧត្តមនាយករដ្ឋមន្ត្រីទី១ និងសម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រីទី២ និង អំពីសហរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ

ប្រកាសអោយប្រើ

ច្បាប់ស្តីពីគណៈបក្សនយោបាយ ដែលរដ្ឋសភាបានអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី២៨ ខែតុលា ឆ្នាំ១៩៩៧ នាសម័យប្រជុំលើកទី៨ នីតិកាលទី១ ដែលមានសេចក្តីទាំងស្រុងដូចតទៅ :

ច្បាប់

ស្តីពីគណៈបក្សនយោបាយ

ជំពូកទី ១

បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ

មាត្រា ១.- ច្បាប់នេះមានគោលដៅកំណត់បែបបទ និងល័ក្ខខ័ណ្ឌនៃការបង្កើត ការចុះបញ្ជី និងការធ្វើសកម្មភាពរបស់គណបក្សនយោបាយក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

មាត្រា ២.- គណបក្សនយោបាយ គឺជាក្រុមមនុស្សដែលមានគំនិតនិងឆន្ទៈស្របគ្នា ហើយរួបរួមគ្នាដោយស្ម័គ្រចិត្តតាមកិច្ចសន្យាបង្កើតឡើងនូវអង្គការមួយដែលមានលក្ខណៈអចិន្ត្រៃយ៍ និងស្វ័យភាព ដើម្បីចូលរួមក្នុងឆាកនយោបាយជាតិតាមរបបប្រជាធិបតេយ្យសេរីពហុបក្ស ដោយការបោះឆ្នោតដោយសេរីនិងយុត្តិធម៌ ស្របតាមការកំណត់នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ និងច្បាប់ពាក់ព័ន្ធជាធរមាន ។

មាត្រា ៣.- គ្រប់គណបក្សនយោបាយត្រូវមានទីស្នាក់ការកណ្តាលនៅរាជធានីភ្នំពេញ ឬទីរួមខេត្ត ក្រុងនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

មាត្រា ៤.- គ្រប់គណបក្សនយោបាយមានសិទ្ធិស្មើៗគ្នា ក្នុងការទទួលបុព្វសិទ្ធិនិងការយកចិត្តទុកដាក់ដោយស្មើភាពគ្នា ពីរាជរដ្ឋាភិបាលនិងអាជ្ញាធរគ្រប់ជាន់ថ្នាក់ ។

មាត្រា ៥.- ការចូលជាសមាជិករបស់គណៈបក្សនយោបាយណាមួយ គឺជាការជ្រើសរើសផ្ទាល់ខ្លួនដោយសេរីរបស់ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរគ្រប់រូប ។ គ្មានជនណាម្នាក់មានសិទ្ធិបង្ខិតបង្ខំអោយគេចូលជាសមាជិកគណបក្សនយោបាយណាមួយឡើយ ។

គ្មានជនណាម្នាក់ត្រូវបានគេដកហូតសិទ្ធិក្នុងការអនុវត្តន៍សិទ្ធិពលរដ្ឋ សិទ្ធិនយោបាយ ឬសិទ្ធិវិជ្ជាជីវៈ ដោយសារមូលហេតុជននោះជាសមាជិកឬមិនមែនជាសមាជិករបស់គណៈបក្សនយោបាយណាមួយ ដែលបង្កើតឡើងដោយស្របច្បាប់នោះទេ ។

មាត្រា ៦.- គ្រប់គណបក្សនយោបាយមិនត្រូវធ្វើសកម្មភាពណាមួយ ដូចខាងក្រោមនេះ :

១-ធ្វើអោយមានអបគមន៍ ដែលនាំអោយអន្តរាយដល់ឯកភាពជាតិ និងបូរណភាពដែនដី ។

២-ធ្វើវិទ្ធង្សនាប្រឆាំងនឹងរបបប្រជាធិបតេយ្យសេរីពហុបក្សដោយប្រើប្រាស់មធ្យោបាយហិង្សាក្នុងគោលបំណងដណ្ដើមអំណាច ។

៣-បង្កើតកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធ ។

មាត្រា ៧.- គ្រប់គណបក្សនយោបាយមិនត្រូវស្ថិតនៅក្រោមចំណុះឬការបង្គាប់បញ្ជារបស់គណៈបក្សនយោបាយបរទេសឬរបស់រដ្ឋាភិបាលបរទេស ។

មាត្រា ៨.- ការចុះបញ្ជីគណបក្សនយោបាយជាសមត្ថកិច្ចរបស់ក្រសួងមហាផ្ទៃ ។

ជំពូកទី ២

ការបង្កើតគណបក្សនយោបាយ

មាត្រា ៩.- ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរចំនួនយ៉ាងតិច ៨០នាក់ ដែលមានអាយុយ៉ាងតិច ១៨ឆ្នាំ ហើយដែលមានទីលំនៅជាអចិន្ត្រៃយ៍នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា មានសិទ្ធិផ្ដើមបង្កើតគណៈបក្សនយោបាយមួយបាន ដោយគ្រាន់តែជូនដំណឹងជាលាយលក្ខអក្សរទៅក្រសួងមហាផ្ទៃ។ ក្រសួងមហាផ្ទៃត្រូវឆ្លើយតបជាលាយលក្ខអក្សរថាបានទទួលសេចក្ដីជូនដំណឹងនេះ ក្នុងរយៈពេលយ៉ាងយូរ ១៥ថ្ងៃ។ បើហួសការកំណត់១៥ថ្ងៃនេះ ត្រូវចាត់ទុកថាបានទទួលសេចក្ដីជូនដំណឹងនេះ ។

គណបក្សនយោបាយដែលទើបផ្ដើមបង្កើតត្រូវធ្វើការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងគណៈកម្មាធិការបណ្ដោះអាសន្ន[illegible]មានសមាជិកយ៉ាងតិច ៧ រូប ហើយដែលម្នាក់ៗមានអាយុយ៉ាងតិច២៥ឆ្នាំ សម្រាប់រៀបចំបែបបទនិងបំពេញល័ក្ខខ័ណ្ឌនៃការសុំចុះបញ្ជីគណបក្សនយោបាយតាមការកំណត់ដូ[illegible]ក្នុងជំពូកទី៥ នៃច្បាប់នេះ ដើម្បីទទួលសុពលភាព ។

ទោះបីមិនទាន់ទទួលសុពលភាពក៏ដោយ ក្នុងរយៈពេលនេះ គណបក្សនយោបាយអាចលើកផ្លាកនៅទីស្នាក់ការរបស់ខ្លួនបាន ។

មាត្រា ១០.- គណបក្សនយោបាយនីមួយៗ ត្រូវរៀបចំលក្ខន្តិកៈនិងគោលនយោបាយសំខាន់ៗ ជាលាយលក្ខអក្សរ ដែលមានចំណុចសំខាន់ៗយ៉ាងតិចណាស់ដូចខាងក្រោមនេះ :

ក-ល័ក្ខន្តិកៈត្រូវមាន :

១-ឈ្មោះជាអក្សរពេញ អក្សរកាត់ និងសញ្ញាសំគាល់ ។

២-អាសយដ្ឋាននៃទីស្នាក់ការកណ្តាល ។

៣-កាលបរិច្ឆេទនៃការបង្កើតគណបក្សនយោបាយ ។ កាលបរិច្ឆេទគណបក្សនយោបាយនេះមិនត្រូវជាន់លើថ្ងៃបុណ្យជាតិ និងអន្តរជាតិ។

៤-វិធានស្តីពីការបញ្ចូលជាសមាជិកភាព និងការបណ្តេញចេញពីសមាជិកភាព។

៥-សិទ្ធិនិងភារកិច្ចរបស់សមាជិក ។

៦-រចនាសម្ព័ន្ធថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមបន្តបន្ទាប់ ។

៧-សមត្ថកិច្ចនៃអង្គការនានា របស់គណបក្សនយោបាយ ។

៨-របៀបនៃការជ្រើសរើសនិងដកហូតមុខងារ របស់សមាជិកគណៈកម្មាធិការនាយក។

៩-ការកំណត់អំពីការប្រជុំសាមញ្ញ នៃអង្គការនានារបស់គណបក្សនយោបាយ។

១០-ចំនួនសមាជិកចាំបាច់ "កូរ៉ុម" ដែលត្រូវចូលរួមក្នុងអង្គប្រជុំនៃអង្គការនានារបស់គណបក្សនយោបាយ ដើម្បីអោយអង្គប្រជុំនោះយកជាការបាន ។

១១-ហិរញ្ញវត្ថុ និងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់គណបក្សនយោបាយ ។

១២-វិធានស្តីពីការរំលាយគណបក្សនយោបាយ និងការចាត់ចែងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់គណបក្សនយោបាយ នៅពេលត្រូវរំលាយ ។

១៣-វិធានស្តីពីការធ្វើវិសោធនកម្មលក្ខន្តិកៈគណបក្សនយោបាយ ។

ខ-គោលនយោបាយនិងកម្មវិធីនយោបាយសំខាន់ៗត្រូវចែងអំពីគោលដៅ និងវត្ថុបំណងរបស់គណបក្សនយោបាយ ។

មាត្រា ១១.- គ្រប់គណបក្សនយោបាយត្រូវមានឈ្មោះ និងសញ្ញាសំគាល់តាមការកំណត់ដូចខាងក្រោម :

១-ឈ្មោះជាអក្សរពេញ ជាអក្សរកាត់ និងសញ្ញាសំគាល់របស់គណបក្សនយោបាយត្រូវតែខុសគ្នាពីឈ្មោះជាអក្សរពេញឬអក្សរកាត់និងសញ្ញាសំគាល់របស់គណបក្សនយោបាយនានា ។

២-ឈ្មោះរបស់គណបក្សនយោបាយដែលទើបបង្កើតថ្មីមិនត្រូវធ្វើឡើងដោយគ្រាន់តែកែសំរួលបន្តិចបន្តួចនៅលើឈ្មោះគណបក្សនយោបាយនានា ។

៣-សញ្ញាសំគាល់របស់គណបក្សនយោបាយមិនត្រូវចម្លងឬយកតាមសញ្ញាជាតិ រូបភាពតំណាងអោយសាសនា ប្រាសាទអង្គរវត្ត ឬព្រះឆាយាល័ក្ខណ៍ ឬរូបសំណាករបស់ព្រះមហាក្សត្រខ្មែរគ្រប់អង្គ ។

ជំពូកទី ៣

សមាជិកភាព

មាត្រា ១២.-ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរដែលមានអាយុយ៉ាងតិច១៨ឆ្នាំ និងមានសិទ្ធិពលរដ្ឋអាចចូលជាសមាជិកគណបក្សនយោបាយបាន ។

មាត្រា ១៣.- ការចូលជាសមាជិកនៃគណបក្សនយោបាយ ត្រូវផ្អែកលើគោលការណ៍ស្ម័គ្រចិត្ត។

សមាជិកគណបក្សនយោបាយអាចលាឈប់ពីគណបក្សនយោបាយបានគ្រប់ពេលវេលាដោយមិនបាច់បញ្ជាក់ពីមូលហេតុឡើយ ។

មាត្រា ១៤.- សមាជិកគណបក្សនយោបាយមានសិទ្ធិ ភារកិច្ចដូចគ្នាស្របតាមលក្ខន្តិកៈ នៃគណបក្សនយោបាយ ។

មាត្រា ១៥.- ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរម្នាក់មិនអាចជាសមាជិកគណបក្សនយោបាយលើសពីមួយក្នុងពេលតែមួយបានទេ ។ ក្នុងករណីដែលបុគ្គលមួយរូបចូលជាសមាជិកគណបក្សនានាយ៉ាងច្រើនសមាជិកភាពក្នុងគណបក្សនយោបាយចុងក្រោយត្រូវចាត់ទុកជាបានការ ។

បព្វជិត មន្ត្រីតុលាការ កងយោធពលខេមរភូមិន្ទនិងកងកម្លាំងនគរបាលជាតិ អាចចូលជាសមាជិកគណបក្សនយោបាយនានាបាន តែមិនត្រូវធ្វើសកម្មភាពគាំទ្រឬប្រឆាំងគណបក្សនយោបាយណាមួយឡើយ ។

គណបក្សនយោបាយមិនត្រូវរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធចាត់តាំងក្នុងស្ថាប័ន សាសនា តុលាការ កងយោធពលខេមរភូមិន្ទ និងកងកម្លាំងនគរបាលជាតិទេ ។

មាត្រា ១៦.- សមាជិកគណបក្សនយោបាយត្រូវបាត់បង់សមាជិកភាពរបស់ខ្លួន ក្នុងករណីណាមួយដូចខាងក្រោមនេះ :

១-បានលាឈប់ ឬបានបោះបង់សមាជិកភាពនៃគណបក្សនយោបាយ ។

២-ត្រូវបានបណ្តេញចេញពីគណបក្សនយោបាយ ស្របតាមលក្ខន្តិកៈរបស់គណបក្សនយោបាយសាមី ។

ជំពូកទី ៤

អង្គការនានារបស់គណបក្សនយោបាយ

មាត្រា ១៧.- អង្គការដឹកនាំរបស់គណបក្សនយោបាយនីមួយៗ ត្រូវមានយ៉ាងតិចដូចខាងក្រោមៈ

-មហាសន្និបាត ឬសមាជ ឬអង្គការសមមូល ។

-ក្រុមប្រឹក្សាជាតិ ឬគណៈកម្មាធិការកណ្តាល ឬអង្គការសមមូល ។

-គណៈកម្មាធិការនាយក ឬគណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍ ឬអង្គការសមមូល ។

-គណៈកម្មាធិការអាជ្ញាកណ្តាល ឬគណៈកម្មាធិការត្រួតពិនិត្យ ឬគណៈកម្មាធិការវិវាទ ឬអង្គការសមមូល ។

ឈ្មោះអង្គការដឹកនាំរបស់គណបក្សនយោបាយគ្រប់ថ្នាក់នេះ អាចប្រែប្រួលអាស្រ័យទៅតាមការកំណត់របស់លក្ខន្តិកៈ នៃគណបក្សនយោបាយនីមួយៗ ។

មាត្រា ១៨.- អាណត្តិ ភារកិច្ច ការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តិទៅរបស់អង្គការដឹកនាំរបស់គណបក្សនយោបាយនីមួយៗ តាមការកំណត់ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា១៧នៃច្បាប់នេះ និងអង្គការនានាទៀតរបស់គណបក្សនយោបាយ ត្រូវកំណត់ក្នុងលក្ខន្តិកៈឬបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុង ។

ជំពូកទី ៥

ការចុះបញ្ជីគណបក្សនយោបាយ

មាត្រា ១៩.- ដើម្បីទទួលសុពលភាពដូចមានចែងក្នុងវាក្យខ័ណ្ឌទី២ មាត្រា៩ នៃច្បាប់នេះ គណបក្សនយោបាយត្រូវសុំចុះបញ្ជីគណបក្សនយោបាយ ដោយត្រូវមានសមាជិកយ៉ាងតិច ៤000 នាក់ មកពីបណ្តាខេត្តក្រុងមួយចំនួន ។

មាត្រា ២០.- គណបក្សនយោបាយ ត្រូវបំពេញបែបបទនិងល័ក្ខខ័ណ្ឌដូចខាងក្រោម :

១-ពាក្យសុំចុះបញ្ជីគណបក្សនយោបាយត្រូវមានហត្ថលេខារបស់ប្រធានគណបក្សនយោបាយ ។

២-ឈ្មោះជាអក្សរពេញ និងអក្សរកាត់ និងសញ្ញាសំគាល់របស់គណបក្សនយោបាយ ។

៣-អាស័យដ្ឋាន នៃទីស្នាក់ការកណ្តាលរបស់គណបក្សនយោបាយ ។

៤-ច្បាប់ដើមនៃលក្ខន្តិកៈ គណៈបក្សនយោបាយចំនួនពីរច្បាប់ ។

៥-បទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងរបស់គណបក្សនយោបាយ ប្រសិនបើមាន ។

៦-គោលនយោបាយ និងកម្មវិធីនយោបាយសំខាន់ៗ របស់គណបក្សនយោបាយ ។

៧-សេចក្តីថ្លែងការជាលាយលក្ខអក្សររបស់គណបក្សនយោបាយស្តីពីការគោរពរដ្ឋធម្មនុញ្ញច្បាប់ស្តីពីគណបក្សនយោបាយនិងបទប្បញ្ញត្តិផ្សេងៗជាធរមាន និងគោលការណ៍នៃលិទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យសេរីពហុបក្ស និងការគោរពសិទ្ធិមនុស្ស ។

៨-បញ្ជីឈ្មោះ ដោយមានអាយុ អាស័យដ្ឋាននិងស្នាមមេដៃរបស់សមាជិកទាំង ៤០០០ នាក់ ដោយមានបញ្ជាក់លេខប័ណ្ណសមាជិកគណបក្ស និងកាលបរិច្ឆេទនៃការចូលសមាជិកភាពគណបក្សនយោបាយ ។

៩-ជីវប្រវត្តិសង្ខេបរបស់ប្រធាន ឬស្ថាបនិកចំនួន៣នាក់យ៉ាងតិចក្នុងមួយនាក់មួយច្បាប់ ដោយមានបិទរូបថតទំហំ ៤ គុណនឹង ៦ ។

១០-សេចក្តីប្រកាសអំពីគណនីធនាគារ នៅធនាគារក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដែលបានការទទួលស្គាល់ពីធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ។

១១-បង្កាន់ដៃថ្លៃអាករចុះបញ្ជីគណបក្សនយោបាយមួយច្បាប់។ ថ្លៃអាករនេះត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសអន្តរក្រសួងមហាផ្ទៃ និងក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ។

មាត្រា ២១.- ក្រសួងមហាផ្ទៃត្រូវចេញបង្កាន់ដៃទទួលពាក្យសុំមួយច្បាប់ អោយគណបក្សនយោបាយដែលបានបំពេញទម្រង់បែបបទគ្រប់គ្រាន់ តាមការកំណត់ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា២០ នៃច្បាប់នេះ។

មាត្រា ២២.- ក្រសួងមហាផ្ទៃត្រូវពិនិត្យខ្លឹមសារនៃសំណុំឯកសាររបស់គណបក្សនយោបាយ បន្ទាប់ពីថ្ងៃចេញបង្កាន់ដៃទទួលពាក្យសុំ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា២១នៃច្បាប់នេះ។

ក្នុងរយៈពេលយ៉ាងយូរ៣០ថ្ងៃ ក្រសួងមហាផ្ទៃត្រូវសម្រេចយល់ព្រមឬមិនយល់ព្រមអោយចុះបញ្ជីគណបក្សនយោបាយ។

មាត្រា [illegible] - ក្នុងករណីពិនិត្យឃើញថា សំណុំឯកសាររបស់គណបក្សនយោបាយណាមានលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់និងត្រឹមត្រូវតាមរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ច្បាប់ស្តីពីគណបក្សនយោបាយនិងច្បាប់នានាជាធរមាន

ក្រសួងមហាផ្ទៃត្រូវធ្វើលិខិតឆ្លើយតបស្តីពីការយល់ព្រមអោយចុះបញ្ជី ផ្ញើជូនទៅសាមីគណបក្សនយោបាយនោះវិញ ដោយភ្ជាប់ជាមួយនូវលក្ខន្តិកៈមួយច្បាប់ ដែលមានចារបញ្ជាក់កាលបរិច្ឆេទ នៃការចុះបញ្ជីគណបក្សនយោបាយ ដោយមានចុះហត្ថលេខានិងត្រារបស់ក្រសួងមហាផ្ទៃ។

មាត្រា ២៤.- ក្នុងករណីពិនិត្យឃើញថា សំណុំឯកសាររបស់គណបក្សនយោបាយ ដែលមិនទាន់មានលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់និងត្រឹមត្រូវតាមរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ច្បាប់ស្តីពីគណបក្សនយោបាយនិងច្បាប់នានាជាធរមាន ក្រសួងមហាផ្ទៃត្រូវធ្វើលិខិតជូនដំណឹងផ្ញើជូនទៅសាមីគណបក្សនយោបាយនេះវិញ ។ គណបក្សនយោបាយនោះត្រូវបំពេញបន្ថែមលើសំណុំឯកសារតាមលិខិតជូនដំណឹងរបស់ក្រសួងមហាផ្ទៃយ៉ាងយូរ ១៥ថ្ងៃ ចាប់ពីថ្ងៃទទួលលិខិតនេះ ។ បើហួសរយៈពេលកំណត់ ១៥ថ្ងៃនេះ ក្រសួងមហាផ្ទៃ ត្រូវធ្វើលិខិតមិនយល់ព្រមអោយចុះបញ្ជីគណៈបក្សនយោបាយផ្ញើជូនទៅសាមីគណបក្សនយោបាយ ។

មាត្រា ២៥.- គណៈបក្សនយោបាយណា ដែលក្រសួងមហាផ្ទៃបានចេញលិខិតមិនយល់ព្រមអោយចុះបញ្ជីគណបក្សនយោបាយ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ២៤ នៃច្បាប់នេះ គណបក្សនយោបាយនោះមានសិទ្ធិប្តឹងទៅក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ។

ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញត្រូវសំរេចក្នុងរយៈពេលយ៉ាងយូរ៣០ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីថ្ងៃបានទទួលពាក្យបណ្តឹងរបស់សាមីគណបក្សនយោបាយនោះ។

ក្រោយពីបានទទួលសេចក្តីសំរេចរបស់ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ ដែលសំរេចលើភាពត្រឹមត្រូវនៃខ្លឹមសារនៃសំណុំឯកសាររបស់គណៈបក្សនយោបាយនោះ ក្រសួងមហាផ្ទៃត្រូវចុះបញ្ជីគណបក្សនយោបាយនោះភ្លាម តាមការកំណត់ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ២៣ នៃច្បាប់នេះ។

មាត្រា ២៦.- គណៈបក្សនយោបាយដែលបានចុះបញ្ជីរួចហើយ អាចប្តូរឈ្មោះឬកែប្រែគោលនយោបាយ និងកម្មវិធីនយោបាយសំខាន់ៗឬធ្វើវិសោធនកម្មលើលក្ខន្តិកៈបានស្របតាមលក្ខន្តិកៈរបស់គណបក្សនយោបាយខ្លួន។ ក្នុងករណីនេះ គណបក្សនយោបាយត្រូវជូនដំណឹងជាលាយលក្ខអក្សរទៅក្រសួងមហាផ្ទៃដោយភ្ជាប់មកជាមួយនូវសំណុំឯកសារថ្មីដែលកែ[illegible]ហើយ ។ ដោយលែកការផ្លាស់ប្តូ[illegible]ានគណបក្សនយោបាយត្រូវជូនដំណឹងជាលា[illegible]អក្សរមកក្រសួង មហាផ្ទៃ

ដោយភ្ជាប់មកជាមួយនូវជីវប្រវត្តិសង្ខេបរបស់ប្រធានថ្មីដោយមានបិទរូបថត ទំហំ ៤ គុណ នឹង ៦ ។

ជំពូកទី ៦

ហិរញ្ញវត្ថុរបស់គណបក្សនយោបាយ

មាត្រា ២៧.- ចាត់ទុកជាហិរញ្ញវត្ថុរបស់គណបក្សនយោបាយ ចំណូលដែលបានមកពី :

១-វិភាគទាន ឬភាគទានរបស់សមាជិក ។

២-ចំណូលផ្សេងៗរបស់គណបក្សនយោបាយដែលបានមកពីការធ្វើអាជីវកម្មស្របច្បាប់។

៣-ប្រាក់ពីថវិការបស់រដ្ឋតាមការកំណត់ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ២៨ នៃច្បាប់នេះ ។

៤-អំណោយរបស់ក្រុមហ៊ុនឯកជនខ្មែរ ឬសប្បុរសជនខ្មែរ ។

៥-ទ្រព្យសម្បត្តិផ្ទាល់របស់គណបក្សនយោបាយ ។

មាត្រា ២៨.- រដ្ឋអាចផ្តល់ប្រាក់ពីថវិកាជាតិស្មើៗគ្នា ដល់គ្រប់គណបក្សនយោបាយសំរាប់តែប្រើប្រាស់ក្នុងយុទ្ធនាការ ឃោសនាបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រ ។

គណបក្សនយោបាយណា ដែលមិនបានទទួលសន្លឹកឆ្នោតគាំទ្រចំនួន៣%នៃសន្លឹកឆ្នោតបានការសរុបទូទាំងប្រទេសឬមិនបានទទួលអាសនៈមួយក្នុងសភា គណបក្សនយោបាយនោះត្រូវសងប្រាក់នោះគ្រប់ចំនួនមករដ្ឋវិញក្នុងរយៈពេល ៣ខែយ៉ាងយូរ ចាប់ពីថ្ងៃប្រកាសលទ្ធផលជាស្ថាពរនៃការបោះឆ្នោត ។

មាត្រា ២៩.- គណបក្សនយោបាយត្រូវបានហាមឃាត់មិនអោយទទួលវិភាគទាន ទោះជាតាមរូបភាពណាក៏ដោយ ពីស្ថាប័នរដ្ឋ សមាគម អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល សហគ្រាសសាធារណៈ គ្រឹះស្ថានសាធារណៈ វិទ្យាស្ថានសាធារណៈឬក្រុមហ៊ុនបរទេស លើកលែងតែករណីដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ២៨ នៃច្បាប់នេះ ។

ជំពូកទី ៧

របាយការណ៍និងការត្រួតពិនិត្យ

មាត្រា ៣០.- របាយការណ៍និងឯកសារពាក់ព័ន្ធនឹងគណនេយ្យ ត្រូវតម្កល់ទុករយៈពេលយ៉ាងតិច ៧ឆ្នាំ ហើយអាចអនុញ្ញាតអោយត្រួតពិនិត្យ ដោយអនុលោមតាមលក្ខន្តិកៈឬបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងរបស់គណបក្សនយោបាយឬការសំរេចរបស់តុលាការឬស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ច ។

មាត្រា ៣១.-គណបក្សនយោបាយ ដែលបានចុះបញ្ជីគណបក្សនយោបាយរួចហើយ ត្រូវផ្ញើរបាយការណ៍មកក្រសួងមហាផ្ទៃនិងក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ អោយបានមុនថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ រៀងរាល់ឆ្នាំ ។ របាយការណ៍ត្រូវចុះហត្ថលេខាដោយប្រធានគណបក្សនយោបាយ និងហិរញ្ញិក។

របាយការណ៍នេះ ត្រូវមានខ្លឹមសារនិងឯកសារដូចខាងក្រោម :

១-សកម្មភាពសំខាន់ៗ របស់គណបក្សនយោបាយ ។

២-តារាងតុល្យភាពដែលបង្ហាញនូវប្រាក់ចំណូលនិងប្រាក់ចំណាយប្រចាំឆ្នាំតាមប្រភេទ។ តារាងតុល្យភាពនេះ ត្រូវរៀបចំឡើងដោយគណនេយ្យរបស់គណបក្សនយោបាយ ។

៣-បញ្ជីតុល្យការគណនីរបស់គណបក្សនយោបាយនៅក្នុងធនាគារ ។

៤-បញ្ជីតុល្យការនៃទ្រព្យសម្បត្តិទាំងអស់ រាប់បញ្ចូលទាំងទ្រព្យសម្បត្តិជាកម្មសិទ្ធិឬជលកម្រៃក្នុងជំនួញនិងបំណុលរបស់គណបក្សនយោបាយ។

មាត្រា ៣២.- ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវទទួលខុសត្រូវក្នុងការពិនិត្យបញ្ជីតុល្យការទាំងឡាយដែលមានចែងក្នុងចំណុច ២.៣.៤ មាត្រា ៣១ នៃច្បាប់នេះ ។

ជំពូកទី ៨

ការរំលាយ ការរួមបញ្ចូលគ្នានិងការធ្វើសម្ព័ន្ធភាពគណបក្សនយោបាយ

មាត្រា ៣៣.- គណបក្សនយោបាយអាចរំលាយខ្លួនឯងបាន តាមសេចក្តីសំរេចរបស់មហាសន្និបាត ដោយអនុលោមតាមលក្ខន្តិកៈរបស់ខ្លួន បន្ទាប់ពីបានធ្វើការជំរះបញ្ជីនិងចាត់ចែងទ្រព្យ សម្បត្តិរបស់គណបក្សនយោបាយ ។ គណបក្សនយោបាយត្រូវជូនដំណឹងជាលាយលក្ខអក្សរ ពីការរំលាយនេះដល់ក្រសួងមហាផ្ទៃភ្លាម ដើម្បីលុបឈ្មោះគណបក្សនយោបាយនោះចេញ ពីបញ្ជីគណបក្សនយោបាយ ។

មាត្រា ៣៤.- គ្មានសមត្ថកិច្ចណាមានសិទ្ធិរំលាយគណបក្សនយោបាយណាមួយបានឡើយ លើកលែងតែគណបក្សនយោបាយនោះត្រូវបានប្រកាសរំលាយតាមសាលក្រមឬសាលដីកាជាស្ថាពររបស់តុលាការ ។

មាត្រា ៣៥.- គណបក្សនយោបាយដែលត្រូវបានប្រកាសរំលាយដូចមានចែងក្នុងមាត្រា៣៣ នៃច្បាប់នេះ ការចាត់ចែងទ្រព្យសម្បត្តិដែលនៅសេសសល់ ត្រូវអនុវត្តតាមសេចក្ដីសំរេចរបស់មហាសន្និបាត ។

មាត្រា ៣៦.- គណបក្សនយោបាយអាចប្រកាសរួមបញ្ចូលគ្នាជាមួយគណបក្សនយោបាយផ្សេងទៀតបាន តាមការកំណត់របស់លក្ខន្តិកៈ ។ ក្នុងករណីដែលលក្ខន្តិកៈមិនបានចែង ត្រូវអនុវត្តតាមសេចក្ដីសំរេចរបស់មហាសន្និបាតគណបក្សនយោបាយ ។

ក្រសួងមហាផ្ទៃត្រូវលុបឈ្មោះគណបក្សនយោបាយដែលបានប្រកាសរួមបញ្ចូលគ្នានោះចេញពីបញ្ជីគណបក្សនយោបាយ បន្ទាប់ពីបានទទួលលិខិតជូនដំណឹងពីការរួមបញ្ចូលនោះ។

មាត្រា ៣៧.- គណបក្សនយោបាយអាចធ្វើសម្ព័ន្ធភាពទ្វេភាគី ឬ ពហុភាគីជាមួយគ្នាបានដោយសេរីតាមសេចក្ដីសំរេចរបស់គណបក្សនយោបាយនីមួយៗ ។

ជំពូកទី ៩

ទោសប្បញ្ញត្តិ

មាត្រា ៣៨.- ត្រូវផ្ដន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ចំនួនបីលានរៀល (៣.០០០.០០០រៀល) ចំពោះគណបក្សនយោបាយណាដែលបានប្រព្រឹត្តល្មើសនឹងមាត្រា៣១ នៃច្បាប់នេះ។

ក្នុងករណីមិនរាងចាលត្រូវផ្ដន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ទ្វេមួយជាពីរហើយអាចផ្ដន្ទាទោសផ្អាកសកម្មភាពគណបក្សនយោបាយនោះជាបណ្ដោះអាសន្ន ។

មាត្រា ៣៩.- ត្រូវផ្ដន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ពី បីលានរៀល (៣.០០០.០០០រៀល) ដល់ ប្រាំលានរៀល (៥.០០០.០០០ រៀល) ចំពោះគណបក្សនយោបាយណាដែលបានប្រព្រឹត្តល្មើសនឹងមាត្រា ៧ និងមាត្រា២៩ នៃច្បាប់នេះ។

ក្នុងករណីមិនរាងចាល [illegible] ទោសពិន័យជាប្រាក់ទ្វេមួយជាពីរ ហើយអាចផ្អាកសកម្មភាពគណបក្សនយោបាយនោះជា[illegible]ណ្ដោះអាសន្ន ។

មាត្រា ៤០.- ត្រូវផ្ដន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ចំនួន មួយលានរៀល (១.០០០.០០០រៀល) ចំពោះជនណាដែលបានប្រព្រឹត្តល្មើសនឹងមាត្រា ៥ និងវាក្យខ័ណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ១៥ នៃច្បាប់នេះ ។

មាត្រា ៤១.- ត្រូវផ្ដន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ចំនួនពី មួយលានរៀល (១.០០០.០០០រៀល) ដល់ប្រាំលានរៀល (៥.០០០.០០០ រៀល) និងឬផ្ដន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារពី១ខែ ដល់ ១ឆ្នាំ ចំពោះជនណាដែលបានប្រព្រឹត្តដូចខាងក្រោម :

១-បន្តគ្រប់គ្រង ដឹកនាំគណបក្សនយោបាយ ដែលក្រសួងមហាផ្ទៃមិនយល់ព្រមអោយចុះក្នុងបញ្ជីគណបក្សនយោបាយ ឬ

២-បន្តគ្រប់គ្រង ដឹកនាំគណបក្សនយោបាយដែលតុលាការបានចេញសាលក្រម ឬសាលដីកាជាស្ថាពររំលាយរួចហើយ ឬ

៣-គ្រប់គ្រងដឹកនាំគណបក្សនយោបាយដោយមិនបានសុំចុះឈ្មោះក្នុងបញ្ជីគណបក្សនយោបាយក្នុងរយៈពេលលើសពី ១៨ខែ គិតចាប់តាំងពីថ្ងៃធ្វើការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំង គណៈកម្មាធិការបណ្ដោះអាសន្នដូចមានចែងក្នុងមាត្រា៩នៃច្បាប់នេះឬ

៤-នៅតែបន្តបើកទីស្នាក់ការគណបក្សនយោបាយខ្លួន ទោះជាមានសាលក្រម ឬសាលដីកាជាស្ថាពររបស់តុលាការសំរេចរំលាយឬផ្អាកសកម្មភាពគណបក្សនយោបាយនោះក៏ដោយ។

មាត្រា ៥២.- ចំពោះជនណាដែលបានប្រព្រឹត្តល្មើសនឹងមាត្រា ៦នៃច្បាប់នេះ ត្រូវផ្តន្ទាទោសតាមច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌជាធរមាន ។

ជំពូកទី ១០

អន្តរប្បញ្ញត្តិ

មាត្រា ៥៣.- បន្ទាប់ពីច្បាប់នេះចូលជាធរមាន គណបក្សនយោបាយទាំងអស់ដែលបានចុះបញ្ជីគណបក្សនយោបាយតាមការកំណត់របស់អ៊ុនតាក់ឆ្នាំ១៩៩៣ ត្រូវបញ្ជូនសំណុំឯកសារតាមការកំណត់ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ២០ នៃច្បាប់នេះ លើកលែងតែចំណុចទី ១១ មកតម្កល់ទុកនៅក្រសួងមហាផ្ទៃវិញ ក្នុងរយៈពេល៩០ថ្ងៃយ៉ាងយូរ ។ បើហួសរយៈពេលដូចបានកំណត់ខាងលើនេះ ត្រូវចាត់ទុកថាគណបក្សនយោបាយនោះ បានបោះបង់ការចុះបញ្ជីគណបក្សនយោបាយ ។

ជំពូកទី ១១

អវសានប្បញ្ញត្តិ

មាត្រា ៥៤.- បទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយណាដែលផ្ទុយនឹងច្បាប់នេះ ត្រូវចាត់ទុកជានិរាករណ៍ ។

មាត្រា ៥៥.- ច្បាប់នេះ ត្រូវប្រកាសជាការប្រញាប់ ។

ធ្វើនៅរាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី១៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ១៩៩៧
ក្នុងព្រះបរមនាម និងតាមព្រះរាជបញ្ជាសបង្គាប់
ប្រមុខរដ្ឋស្ដីទី
ហត្ថលេខា
ជា ស៊ីម